

UCHWAŁA Nr XXXVII/392/22
RADY POWIATU MIŃSKIEGO
z dnia 21 grudnia 2022 r.

w sprawie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie Powiatu Mińskiego na lata 2023-2029

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 4912 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Powiatu Mińskiego na lata 2023 - 2029, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
[Podpis]
L. Krusiewicz

AGNIESZKA WACIŃSKA
radca prawny
18.12.2022

Załącznik do
UCHWAŁY Nr XXXVII/392/22
RADY POWIATU MIŃSKIEGO
z dnia 21 grudnia 2022 r.

POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
POWIATU MIŃSKIEGO
NA LATA 2023-2029

SPIS TREŚCI:			
1		Wstęp	2
	1.1	Pojęcie „przemoc w rodzinie” w prawie i literaturze	3
2		Podstawy prawne	4
3		Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie w powiecie mińskim	5
4		Założenia programu	12
	4.1	Cel główny i cele szczegółowe	12
	4.2	Oczekiwane rezultaty	13
	4.3	Realizatorzy działań i czas realizacji Programu	14
	4.4	Monitoring i ewaluacja programu – wskaźniki	16
	4.5	Źródła finansowania programy	18
5		Zakończenie	18

1. WSTĘP

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. 2020 poz. 218 z późn. zm.).

Zadania powiatu zapisane w Ustawie:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Powiatu Mińskiego na lata 2023 - 2029 ma służyć wytyczeniu podstawowych kierunków działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochrony osób i rodzin zagrożonych przemocą.

Uwzględnione w dokumencie założenia zostały wypracowane w oparciu o analizę danych zastanych oraz dotychczasowe doświadczenia przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy. Istotną rolę w realizacji wskazanych kierunków działań pełnić będą instytucje rządowe i samorządowe, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty podejmujące aktywność we wskazanym obszarze.

Niniejszy program skierowany jest do ogółu społeczeństwa, w szczególności do osób zagrożonych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie oraz przedstawicieli służb społecznych. Jego wdrożenie ma na celu ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie mińskim oraz zapewnienie skutecznej ochrony osób zagrożonych bądź doznających przemocy.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mińskim jest rozwinięciem działań zapisanych w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2023-2030.

1.1 POJĘCIE „PRZEMOCY W RODZINIE” W PRAWIE I LITERATURZE

Podstawowym aktem prawnym odnoszącym się do zagadnienia „przemocy w rodzinie” jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

Artykuł 30 Konstytucji RP wskazuje, że przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw. Jest ona nienaruszalna a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego. Przemoc ogranicza te podstawowe prawa człowieka i wpływa na funkcjonowanie zarówno pojedynczych osób jak i całych społeczności. Szczególną ochronę zapewniono rodzinie i dziecku. Zgodnie z art. 71 Konstytucji RP rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji (...) społecznej mają prawo do szczególnej pomocy ze strony instytucji państwowych. Artykuł 72 wskazuje, iż Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka a zadaniem władzy publicznej jest ochrona dziecka przed przemocą.

Warto wskazać, że art. 2 pkt 2 ustawy. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r zawiera bardzo szczegółową i wyczerpującą definicję przemocy. Zgodnie z zapisami tego aktu prawnego przemoc to *„jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

W kontekście diagnozowania zjawiska przemocy warto zwrócić uwagę na formy przemocy w rodzinie wskazywane w literaturze przedmiotu. Zgodnie z nią akty przemocy przybierają formę „aktywnych nadużyć” bądź „biernych zaniedbań”. Wyszczególnia się, iż aktywna przemoc składa się z aktów nadużyć fizycznych, psychologicznych lub seksualnych, gdzie oprawca kieruje negatywne emocje bezpośrednio na ofiarę. W przypadku drugiej grupy istotne jest okazywanie braku zainteresowania ofiarą – jej zaniedbaniem.

Badania pokazują, że możliwe jest wskazanie czynników, których występowanie w rodzinie zwiększa ryzyko zaistnienia działań przemocowych wobec dziecka. W literaturze grupuje się je w trzy główne kategorie:

- Czynniki związane z dzieckiem,
- Czynniki rodzinne,
- Czynniki środowiskowe.

W przypadku pierwszej grupy czynników wskazuje się, że różne cechy dziecka związane m.in. z płcią, niepełnosprawnością, zachowaniami dziecka mogą wywoływać w rodzicach/ opiekunach zachowania przemocowe. W przypadku czynników ryzyka odnoszących się do systemu rodzinnego wyszczególnia się kwestie związane m.in. z samotnym rodzicielstwem, niespokrewnionymi dorosłymi mającymi wpływ na wychowanie dziecka, doświadczeniem przez rodziców/ opiekunów przemocy. Czynniki środowiskowe

odnoszą się do sytuacji społecznej rodziny i środowiska, w którym funkcjonuje . Wskazuje się tu na np. zagadnienia deprywacji społecznej , ubóstwa, izolacji społecznej rodziny.

Przy planowaniu działań mających służyć przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochronie ofiar przemocy należy mieć na uwadze złożoność problemu, w tym mnogość powodów przemocy.

2. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym aktem prawnym, który obejmuje wskazaną tematykę jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 poz. 218 ze zm.). Zapisy tej ustawy określają zadania własne powiatu związane z prowadzeniem polityki społecznej w odniesieniu do wskazanego zagadnienia.

Dodatkowo Program realizowany będzie w oparciu o zapisy następujących ustaw i rozporządzeń:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.);
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.);
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2021r., poz. 1882 ze zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1327 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. nr 209, poz. 1245).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z

rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1759 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011 r. nr 50 poz. 259).

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mińskim jest również zgodny z zapisami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2023-2030.

3. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE MIŃSKIM

Tak jak wcześniej wspomniano, jednym z zadań własnych powiatu jest opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Podstawą planowania działań w tym zakresie jest analiza problemu przemocy w rodzinie w odniesieniu do powiatu mińskiego.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie występującego na terenie powiatu mińskiego została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, Ośrodków Pomocy Społecznej działających na terenie poszczególnych gmin powiatu oraz Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jednym z zadań własnych gmin jest tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych, które działają na rzecz kompleksowego rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie. Zespoły Interdyscyplinarne zajmują się także zbieraniem informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie - całościowym diagnozowaniem sytuacji w tym aspekcie. Obecnie pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest członkiem Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, w spotkaniach których aktywnie uczestniczy.

Jednym z elementów, który może pokazywać skalę zjawiska przemocy jest liczba „Niebieskich Kart”. Jest to procedura obejmująca ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat (2019-2021 rok) zauważa się, iż liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart w powiecie mińskim była największa w 2019 roku, natomiast w roku 2020 wszczęto tych procedur najmniej z powodu pandemii.

Liczba wszczętych procedur dot. Niebieskich Kart w poszczególnych gminach w latach 2019 - 2021

L.p.	Miejskie/Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta”		
		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
1.	Cegłów	5	5	4
2.	Dębe Wielkie	12	14	18
3.	Dobre	21	13	14
4.	Halinów	29	22	24
5.	Jakubów	12	6	9
6.	Kałużyn	7	1	9
7.	Latowicz	13	4	11
8.	Mińsk Mazowiecki - gmina	38	14	41
9.	Mińsk Mazowiecki - miasto	102	70	92
10.	Mrozy	11	14	21
11.	Siennica	13	17	14
12.	Stanisławów	22	22	22
13.	Sulejówek	32	19	14
14.	RAZEM	317	221	293

* Dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu mińskiego.

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmuje także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

Powiat Miński realizuje działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, które znajdują się w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Do zadań własnych Powiatu według w/w ustawy należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i interwencji kryzysowej.

Natomiast do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Powiat należy

tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na terenie powiatu mińskiego od 2003 roku funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Ośrodek jest prowadzony na zlecenie Powiatu przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej.

Swoje zadania realizuje poprzez prowadzenie interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu takich jak:

- **pierwszy kontakt** – diagnoza wstępna problemu, omówienie możliwości działania w danym przypadku, określenie stanu psychicznego i społecznych skutków kryzysu, udzielanie niezbędnych informacji;
- **porady i konsultacje psychologiczne/terapia indywidualna krótko i długoterminowa** - poradnictwo, konsultacje rodzinne i par małżeńskich, terapia;
- **rozmowy wspierające** - wsparcie dla podopiecznych (wysłuchanie, klasyfikacja i określenie problemu, możliwe sposoby rozwiązania), kierowanie na konsultacje psychologiczne, terapie, udzielanie informacji na temat instytucji pomocowych, pomoc w pisaniu wniosków i wypełnianiu dokumentów, poszukiwanie pracy;
- **pomoc socjalna** - wydawanie używanej odzieży, pozyskiwanej z darów od osób prywatnych. Wydawanie środków czystości i środków higienicznych a także artykułów żywnościowych. Udzielanie pomocy w postaci dopłaty do czynszu za mieszkanie. Ponadto opłacane są także wizyty u lekarzy np. psychiatry;
- **pomoc prawna** – we współpracy z Punktem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem były udzielane porady prawne, konsultacje aktualnie toczących się spraw oraz sporządzane pisma procesowe;
- **hostel** - schronienie w sytuacji, gdy bezpieczeństwo podopiecznych i ich dzieci w domu rodzinnym jest zagrożone; praca z mieszkańcami hostelu. Okres pobytu poszczególnych osób korzystających z hostelu wynosi 3 miesiące, w szczególnych przypadkach okres ten jest wydłużany. W ramach pracy z mieszkańcami Hostelu odbywają się konsultacje z psychologiem, terapia krótkoterminowa, rozmowy wspierające, pomoc socjalna;

Kierownik placówki, jako przedstawiciel Ośrodka Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej bierze udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Mińsku Mazowieckim i grupach roboczych.

Liczba osób korzystających ze wsparcia OIK w latach 2019-2021

Rok			2019		2020		2021	
Lp.	Rodzaj wsparcia	liczba miejsc	liczba korzystających	w tym kobiet	liczba korzystających	w tym kobiet	liczba korzystających	w tym kobiet
1.	OIK	-	52	43	48	39	115	92
2.	Hostel	7	17	6	6	6	19	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2019, 2020 i 2021.

Od 2020 roku powiat zabezpiecza miejsca dla samotnych matek z dziećmi lub kobiet w ciąży w Domu Samotnej Matki w Zielonce. W latach 2020-2021 z tej formy wsparcia skorzystała jedna matka z małoletnim dzieckiem.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim w swojej strukturze ma Specjalistyczną Poradnię Rodzinną, która świadczy pomoc psychologiczną w obszarze:

- wspieranie w sytuacjach kryzysowych,
- psychoedukacja rozwijająca kompetencje rodzicielskie i udzielanie porad wychowawczych, w tym rodziców kierowanych przez sąd,
- terapia/psychoterapia osób z zaburzeniami natury psychicznej i emocjonalnej: zaburzeniami adaptacyjnymi, depresyjnymi, lękowymi, zaburzeniami osobowości,
- wsparcie psychologiczne dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- pomoc w rozwiązywaniu trudności interpersonalnych i konfliktów, w tym konfliktów relacyjnych w małżeństwach i rodzinach,
- wsparcie dla osób uwikłanych w przemoc oraz różnego rodzaju uzależnienia i współuzależnionych,
- opieka nad dziećmi i młodzieżą przeżywającymi trudności emocjonalne,
- terapia par, która może być prowadzona jako:
  - terapia związku – kiedy partnerzy chcą poprawić swoją relację,
  - terapia ambiwalentna – kiedy partnerzy nie podjęli jeszcze decyzji, czy być ze sobą, czy się rozstać i terapia ma im w tym pomóc,
  - terapia rozstania – kiedy partnerzy chcą się rozstać, a terapia ma pomóc w odkryciu co do tego doprowadziło i wzięciu odpowiedzialności za swoje błędy. Dodatkowo partnerzy uczą się umiejętności potrzebnych w dalszym „osobnym” życiu, związanych z efektywną komunikacją, kontrolą emocji, rozwiązywaniem konfliktów.

Podjęmowane działania w latach 2019-2021:

Forma działania	Liczba osób korzystających		
	2019	2020	2021
Prowadzenie diagnozy psychofizycznej dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych	224	86	76
Terapia par/małżeństw lub rodzinna	101	41	89
Indywidualne wsparcie psychologiczne/terapia/psychoterapia	409	336	332

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2019, 2020 i 2021.

PCPR jest wpisany na listę instytucji uprawnionych do prowadzenia postępowania medacyjnego przy Sądzie Okręgowym w Siedlcach. Przeprowadzamy postępowania medacyjne w sprawach rodzinnych, karnych i nieletnich zlecane sądownie oraz zgłaszane

indywidualnie przez strony. W roku 2021 roku zespół składał się z 5 mediatorów, którzy przeprowadzali mediacje z wniosków indywidualnych osób zainteresowanych poszukiwaniem porozumienia ze swoimi bliskimi.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w ramach którego każdy może uzyskać porad dotyczących aspektów psychologicznych, terapeutycznych, informacyjnych, edukacyjnych i natury prawnej. Wśród w/w specjalistów mamy: prawników, doradcę ds. rodziny, doradcę ds. osób niepełnosprawnych, policjanta, terapeutę ds. uzależnień, psychologów i pedagoga.

Liczba osób korzystających z porad Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w latach 2019-2021r.:

Rok	2019	2020	2021
Liczba osób korzystających	1003	440	474

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2019, 2020 i 2021.

Ponadto należy zauważyć, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim udziela wsparcia zarówno osobom doświadczającym przemocy jak i osobom stosującym przemoc w rodzinie. Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie PCPR opracowało 3 programy na lata 2019-2022:

- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017- 2022.
- Program Korekcyjno-Edukacyjnych dla Sprawców Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mińskim na lata 2021-2022.
- Program Oddziaływań Psychologiczno-Terapeutycznych Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Mińskim na lata 2021 -2022

Powiat Miński realizując zadanie znajdujące się w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w latach 2019-2021 przystąpił do:

- „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Główne cele założone w programie to: powstrzymanie się od stosowania przemocy, wyćwiczenie nieagresywnych sposobów redukowania napięć, nabycie świadomości skutków zachowań agresywnych, zmotywowanie do diagnozy uzależnienia od alkoholu i podjęcie leczenia odwykowego. W 2019 roku objętych programem zostało 10 osób, w 2020 rok było 7 osób a w 2021 roku – 8 osób.
- Programu „Psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. W 2019 roku objętych programem zostało 6 osób, w 2020 rok było 6 osób a w 2021 roku – 7 osób.

Analizując powyższe dane należy wskazać, że jednym z najczęstszych powodów

korzystania z pomocy psychologicznej w 2021r. były kryzysy rodzinne i małżeńskie a także przemoc w rodzinie. Również najczęściej udzielane porady prawne dotyczyły aspektów związanych z sytuacją rodzinną: spraw rozwodowych, konfliktów rodzinnych, przemocy w rodzinie.

Na podstawie warsztatów diagnostycznych wskazano również główne problemy, których rozwiązanie powinno być priorytetem działań podmiotów świadczących wsparcie w zakresie pomocy osobom i rodzinom doświadczających bądź zagrożonych przemocą. Wyróżniono kilka podstawowych zagadnień, których niwelowanie powinno być kluczowe w najbliższych latach:

- brak umiejętności części osób radzenia sobie z problemami, co może przyczyniać się do występowania zachowań przemocowych,
- u osób doświadczających przemocy utrudnione jest możliwości nabywania umiejętności samoobrony; brak jest wypracowanych mechanizmów obronnych, poszukiwania skutecznej pomocy,
- uboga oferta dostępności do mieszkań chronionych dla osób doświadczających przemoc,
- niedostateczna liczba lokalnych organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą ofiarom przemocy,
- brak danych statystycznych pokazujących w sposób kompleksowy i szczegółowy zjawiska: przemocy i uzależnień,
- brak informatorów, gdzie można uzyskać pomoc oraz w jakim zakresie w odniesieniu do problemu przemocy i uzależnień ,
- zbyt mała liczba osób kierowanych przez kuratorów oraz sądy do grup edukacyjno-korekcyjnych,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracuje także z wieloma instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a przede wszystkim z Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, szkołami, organizacjami pozarządowymi.

Wykaz miejsc pomocy dla mieszkańców Powiatu Mińskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

SĄD REJONOWY W MIŃSKU MAZOWIECKIM ul. Okrzei 14 05-300 Mińsk Mazowiecki tel.(025) 756-49-00 e-mail: sekretariat@minsk-mazowiecki.sr.gov.pl www.srminskmazowiecki.bip-e.pl/	PROKURATURA REJONOWA W MIŃSKU MAZOWIECKIM ul. Okrzei 14 05-300 Mińsk Mazowiecki tel. (centrala) (025) 758-40-21 do 23 fax (025) 758-40-23 e-mail: pr.minskmaz@siedlce.po.gov.pl www.siedlce.po.gov.pl/
---	--

<p>OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ ul. Graniczna 18 05-300 Mińsk Mazowiecki, (025) 758-47-12, 698 749 389 oik.minsk@caritas.pl</p>	<p>porady i konsultacje prawne - dotyczą one spraw związanych z rozwiązaniami prawnymi sytuacji poszczególnych klientów, sprawy związane z alimentami, rozwodem, prawami rodzicielskimi, sprawami karnymi przeciwko sprawcom przemocy, itp.</p> <p>interwencja i pomoc psychologiczna osobom i rodzinom znajdującym się w nagłym lub ostrym kryzysie</p>
<p>KOMENDA POWIATOWA W MIŃSKU MAZOWIECKIM ul. Wyszyńskiego 15/17 05-300 Mińsk Mazowiecki tel. (025) 759 72 42 lub (025) 759 72 60 policjaminskmazowiecki@vp.pl kppminsk.policja.waw.pl</p>	<p>specjalistyczna pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie-Wydział Prewencji, prowadzenie procedury Niebieskiej Karty, interwencje policji w zakresie ochrony życia i zdrowia</p>
<p>PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA W MIŃSKU MAZOWIECKIM ul. Konstytucji 3-go Maja 16 05-300 Mińsk Mazowiecki tel. (025) 756 40 05</p>	<p>poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, zajęcia z profilaktyki i psychoedukacji dla dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli.</p>
<p>PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA W SULEJÓWKU ul. Idzikowskiego 7b 05-070 Sulejówek tel. (025) 756 40 05 poradnia@poradniapsych.pl</p>	<p>poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, zajęcia z profilaktyki i psychoedukacji dla dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli.</p>
<p>SPECJALISTYCZNA PORADNIA RODZINNA DZIAŁAJĄCA PRZY POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE ul. Konstytucji 3-go Maja 16 05-300 Mińsk Mazowiecki tel. (025) 756 40 26 www.pcpr-minskmaz.pl email: sekretariat@pcpr-minskmaz.pl</p>	<p>usługi poradnicze, wspierające i edukacyjne usługi ukierunkowane na rozwiązywanie konkretnego problemu w rodzinie oraz intensywne usługi przeciwdziałające kryzysowi w rodzinie</p>
<p>POWIATOWY PUNKT KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY DS. UZALEŻNIEŃ DZIAŁAJĄCY PRZY POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE ul. Konstytucji 3-go Maja 16 05-300 Mińsk Mazowiecki tel. (025) 756 40 26 www.pcpr-minskmaz.pl</p>	<p>poradnictwo prawne, psychologiczne, terapeutyczne, informacyjne, edukacyjne.</p>

**OŚRODEK MEDIACJI DZIAŁAJĄCY PRZY
SPECJALISTYCZNEJ PORADNI RODZINNEJ**

ul. Konstytucji 3-go Maja 16

05-300 Mińsk Mazowiecki

tel. (025) 756 40 26

www.pcpr-minskmaz.pl

prowadzone są mediacje na zlecenie sądu lub na
wniosek członków uwikłanych w sytuacje
konfliktowe itd.)

4. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

4.1 CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Celem głównym programu jest

***Podniesienie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie powiatu mińskiego***

By skutecznie realizować zakładany cel główny określono cele szczegółowe i kierunki działań. Wszelkie cele i działania zaplanowane w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doświadczających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą:

Cel szczegółowy 1. Wspieranie rozwoju instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym w zakresie infrastruktury,

1. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne,
2. Rozwijanie bazy lokalowej na terenie powiatu w zakresie utrzymania i powiększenia hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie,
3. Rozwinięcie sieci placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w szczególności zabezpieczanie miejsc w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,

Cel szczegółowy 2. Nawiązanie, wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,

1. Podejmowanie współpracy z kuratorami sądowymi, prokuraturą, sądami, policją w celu zwiększenia liczby osób uczestniczących w programie edukacyjno – korekcyjnym dla osób stosujących przemoc,
2. Promowanie tworzenia, funkcjonowania oraz współpracy pomiędzy różnymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tematyką przemocy w rodzinie i wsparciem ofiar.

Cel szczegółowy 3. Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skuteczności działań pomocowych,

1. Stworzenie kompleksowego narzędzia umożliwiającego monitorowanie zjawiska przemocy na terenie powiatu mińskiego.

Cel szczegółowy 4. Upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości udzielenia wsparcia osobom dotkniętym przemocą,

1. Opracowanie i opublikowanie informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie: informacje prawne oraz wskazania miejsc/ placówek, w których mieszkańcy powiatu mińskiego mogą uzyskać pomoc wraz z określeniem możliwego wsparcia w danym miejscu,
2. Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży m.in. w szkołach i świetlicach gminnych,
3. Wzmocnienie oferty punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminach powiatu mińskiego.

Cel szczegółowy 5. Wzmocnienie kadr pracowników służb społecznych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar,

1. Realizacja działań mających na celu wsparcie pracowników służb społecznych, m.in. poprzez grupy wsparcia, superwizję, coaching,
2. Doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar.

4.2 OCZEKIWANE REZULTATY

Zakłada się, że działania podejmowane w ramach realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023-2029 zwiększą skuteczność pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą , w szczególności poprzez :

- Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami świadczącymi pomoc,
- Wsparcie rozwoju podmiotów świadczących pomoc,
- Utrzymanie wysokiej jakości udzielanej pomocy,
- Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Szczegółowe zdiagnozowanie problemu przemocy w powiecie mińskim.

4.3 REALIZATORZY DZIAŁAŃ I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mińskim na lata 2023-2029 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, które będzie współpracować z szeregiem instytucji m.in. Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami, sędziami, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi.

Poniżej wskazano podmioty, które będą zaangażowane w realizację poszczególnych kierunków działań oraz ramy czasowe programu.

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI
Cel szczegółowy 1. Wspieranie rozwoju instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym w zakresie infrastruktury,	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne	PCPR, Samorząd powiatowy, Wojewoda Mazowiecki, Organizacje pozarządowe	2023-2029
	Rozwijanie bazy lokalowej na terenie powiatu w zakresie utrzymania i powiększenia hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie,	PCPR, Samorząd powiatowy, Samorząd gminny, Organizacje pozarządowe,	2023-2029
	Rozwinięcie sieci placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w szczególności zabezpieczanie miejsc w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,	PCPR, Samorząd powiatowy, Samorząd gminny, Organizacje pozarządowe,	2023-2029
Cel szczegółowy 2. Nawiązanie, wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Podejmowanie współpracy z kuratorami sądowymi, prokuraturą, sądami, policją w celu zwiększenia liczby osób uczestniczących w programie edukacyjno – korekcyjnym dla osób stosujących przemoc,	Kuratorzy sądowi, Zespoły kuratorskie, Sądy, PCPR, OPS, Prokuratura, Zespoły Interdyscyplinarne, Grupy robocze, Policja	2023-2029
	Promowanie tworzenia, funkcjonowania oraz współpracy pomiędzy różnymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tematyką przemocy w rodzinie i wsparciem	Samorząd powiatowy, PCPR, OPS-y, Lokalne media – radio, telewizja, prasa	2023-2029

	ofiar.		
Cel szczegółowy 3. Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skuteczności działań pomocowych,	Stworzenie kompleksowego narzędzia umożliwiającego monitorowanie zjawiska przemocy na terenie powiatu mińskiego.	OPS, PCPR, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja	2023
Cel szczegółowy 4. Upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości udzielenia wsparcia osobom dotkniętym przemocą,	Opracowanie i opublikowanie informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie: informacje prawne oraz wskazania miejsc/ placówek, w których mieszkańcy powiatu mińskiego mogą uzyskać pomoc wraz z określeniem możliwego wsparcia w danym miejscu	PCPR, OPS-y, Samorząd powiatowy, Samorząd gminny, Organizacje pozarządowe, Ośrodki Opieki Zdrowotnej	2023
	Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży m.in. w szkołach i świetlicach gminnych	PCPR, OPS-y, placówki edukacyjne, Samorząd powiatowy, Samorząd gminny, Organizacje pozarządowe, Policja	2023-2029
	Wzmocnienie oferty punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminach powiatu mińskiego	PCPR, OPS-y, Samorząd gminny, Specjaliści praktycy, Organizacje pozarządowe	2023-2029
	Realizacja działań mających na celu wsparcie pracowników służb społecznych, m.in. poprzez grupy wsparcia, superwizję, coaching,	PCPR, OPS-y, Samorząd powiatowy, Samorząd gminny MCPS	2023-2029
Cel szczegółowy 5. Wzmocnienie kadr pracowników służb społecznych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar	Doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar.	kadra zatrudniona w placówkach działająca w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i starszych, OPS, placówki edukacyjne, PCPR, ROPS	2023-2029

4.4 MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU- WSKAŹNIKI

Monitorowanie realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mińskim na lata 2023-2029 jest systematycznym procesem pozyskiwania informacji i danych umożliwiającym wskazanie bieżącego stanu wdrażania zapisów dokumentu. Monitorowanie i ocena realizacji założeń Programu dokonywana będzie co najmniej raz do roku przez PCPR. W oparciu o zebrane dane możliwa będzie także ewaluacja Programu.

Monitoring i ewaluacja Programu może być przeprowadzona w oparciu o zaproponowane wskaźniki realizacji poszczególnych celów szczegółowych:

CELE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
<p>Cel szczegółowy 1. Wspieranie rozwoju instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym w zakresie infrastruktury,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; ➤ liczba osób, które zostały objęte programami korekcyjno-edukacyjnymi, terapeutycznymi i innymi związanymi z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie ➤ liczba osób, które skorzystały z wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej; ➤ liczba nowopowstałych placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie; ➤ liczba osób, które skorzystały z domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży; ➤ kwota pozyskanych środków zewnętrznych na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych (zł).
<p>Cel szczegółowy 2. Nawiązanie, wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba osób, które realizowały program edukacyjno – korekcyjny dla osób stosujących przemoc; ➤ liczba organizacji pozarządowych zajmujących się tematyką przemocy w rodzinie i wsparciem ofiar.

<p>Cel szczegółowy 3. Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skuteczności działań pomocowych,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba nowych narzędzi umożliwiających monitorowanie zjawiska przemocy na terenie powiatu mińskiego.
<p>Cel szczegółowy 4. Upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości udzielenia wsparcia osobom dotkniętym przemocą,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba informatorów zawierających podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie na terenie powiatu mińskiego; ➤ liczba wyświetleń (na stronie PCPR) informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie na terenie powiatu mińskiego w ciągu roku; ➤ liczba zrealizowanych programów edukacyjno-profilaktycznych przez dzieci i młodzież.
<p>Cel szczegółowy 5. Wzmocnienie kadr pracowników służb społecznych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba zakończonych szkoleń przez pracowników służb społecznych i innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar.

4.5 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mińskim na lata 2023-2029 finansowany jest ze:

- środków własnych budżetów samorządów gminnych z terenu powiatu mińskiego
- środków własnych budżetu powiatu mińskiego
- środków z budżetu państwa,
- środków pochodzących z dotacji celowych,
- środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł

5. ZAKOŃCZENIE

Dla prawidłowo funkcjonującego systemu wsparcia osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie niezbędne jest zapewnienie różnorodnych form pomocy oraz przewidywanie i uprzedzanie wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Należy przede wszystkim podejmować działania, mające na celu kształcenie i wszechstronny rozwój jednostek, a w momencie wystąpienia kryzysu sprawować funkcje ratownicze i opiekuńcze. Ważne jest również, aby nawiązać sprawną współpracę ze wszystkimi jednostkami zaangażowanymi w działalność pomocową dla osób dotkniętych zjawiskiem przemocy.

Dla realizacji tych celów niezbędny jest rozwinięty i szybko reagujący system wsparcia środowiskowego i poradnictwa dla osób i rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej wraz z pomocą terapeutyczną i socjalną.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Mirosław Krusiewicz
Mirosław Krusiewicz